

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yeḥezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

וט לאקזחי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

רָעָה וּדְבַר שְׁלַחְתִּי אֶל-יְרוּשָׁלַם
 לְהַכְרִית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֶמָּה:
 (כא) וְהָיָה נֹתְרָה-בָּהּ פְּלִטָה
 הַמּוֹצֵאִים בָּנִים וּבָנוֹת הַנָּסִים
 וְיֹצְאִים אֲלֵיכֶם וּרְאִיתֶם אֶת-
 דְּרָכָם וְאֶת-עֲלִילוֹתָם וּנְחֻמָּתָם
 עַל-הָרָעָה אֲשֶׁר הִבֵּאתִי עַל-
 יְרוּשָׁלַם אֵת כָּל-אֲשֶׁר הִבֵּאתִי
 עָלֶיהָ: (כב) וְנִחַמוּ אֶתְכֶם כִּי-
 תִּרְאוּ אֶת-דְּרָכָם וְאֶת-עֲלִילוֹתָם
 וַיִּדְעֶתֶם כִּי לֹא חָנַם עֲשִׂיתִי אֶת
 כָּר-אֲשֶׁר-עֲשִׂיתִי בָּהּ נְאֻם אֲדֹנָי
 יְהוִה:

טו (א) וַיְהִי דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:

(ב) בֶּן-אָדָם מַה-יְהִי עֵץ-

הַגֶּפֶן

חרגום אשכנזי לט

רע אונד פעסט איבער ירושלים
 זענרע, אום מענשען אונד פֿיה
 דארויס צו פֿערטילגן. —
 (כא) דאָך איין רעסט זאלל דאָ
 ריין גערעטטעט כלייכען, יינג
 לינגע אונד מעדלען, דיא הע
 רויס געפֿיהרט ווערדען, דיע
 זע זאללען איך הערויס קאָמ
 מען, אונד זעהעט איהר איה
 רען וואַנדעל אונד איהרע
 טהאָטען, דאָן ווערדעט איהר
 געטרעסטעט זיין איבער דאָן
 אונגליק, דאָן אַך איבער
 ירושלים כראַכטע, זאָ וויא אַ
 בער זאללעס, וואָס אַך איבער
 דאָזעלכע פֿערהענגטע. (כב) דיא
 ווערדען איך איין טראַסט זיין,
 ווען איהר איהרען וואַנדעל
 אונד איהרע טהאָטען זעהעט
 דאָן ווערדעט איהר עס ער
 קעננען, דאָס אַך ניכט אַה
 נע אורזאָלע געטהאָן, זאללעס
 וואָס אַך דאָזעלכסט געטהאָן
 האָבע, זאָ שפּריכט דער הער
 דער עווינע.

טו (א) דעם עווינען וואָרט וואַרד מיר, וויא פֿאַלגט: (ב) ערדענוואָהן! וואָס

איזט

ר ש י

(כא) גותרה - איירטרמא"ש זלע"ז: המולאים - נשביה ויביאוס כאן: עלילותם. מעשיהם:
 טו (ב) מה יהיה עץ הגפן מכל עץ. מה סופו מכל שאר עלים:

ב א ו ר

כי נלך קעילה (ש"א כ"ג ג'). (כא) והנה, ענינו כך, אס בכל זאת אומיר פלטה, ומה
 היא הפלטה? הם הבנים וננות אשר ילכו בשני ויוליכום אל ארץ נבל, למען תראו את דרכם
 ותשובו מדרכי ברעים, אשר בעבורם הכרזתי את ירושלים. אשר, תחסר מלת בעבורה.
 (כב) ונחמו, ובאותו הזמן בעלמו אשר תשובו מדרכיכם הרעה, ינחמו הם את נפשותיכם
 בראותכם את דרכם הרעה ותכירו כי לא למנו וגו'.

טו (ב) יהיה, תחסר מלת יתרון ושעורו מה תהיה יתרון עץ הגפן מכל עץ, ומה יהיה
 מושך עלמו וחסר עמו, ושעורו: מה תהיה יתרון הזמורה אשר היתה בעלי היער,
 והנה הנביא הרחיב במשל וקלר בנמשל וענינו כך, הנביא המשיל ישראל לעץ הגפן (ודמיונו
 מלאנו גם בישיעה (ה' א') כרם היה לידודי וגו') אשר ינטע רק בעבור עובדו, וכן ישראל
 כי ה' נטעם רק בארץ למען ילמדו מהם הגוים אשר סביבותיהם לעשות טוב, כמו שנאמר
 לא מרבכם מנל העמים חשק ה' בכם וגו', ובאשר נאמר זאת ירושלים בחוך הגוים שמתיה
 (לעיל)

הגפן מכל-עץ הזמורה אשר היה
 בעצי היער: (ג) היקח ממנו עץ
 לעשות למלאכה אם יקחו
 ממנו יתד לתלות עליו כל-כלי:
 (ד) הנה לאש נתן לאכלה את
 שני קצותיו אכלה האש ותוכו
 נחר היצלה למלאכה: (ה) הנה
 בהיותו תמים לא יעשה
 למלאכה אף כי-אש אכלתהו
 ויחר ונעשה עוד למלאכה:
 (ו) לכן כה אמר אדני יהוה כֹּאֲשֶׁר
 עץ-הגפן בעץ היער אשר-נתתיו
 לאש לאכלה כן נתתי את-ישבי

איזט דאז האלץ דעם ווייג
 שטאקעס פארציגליכער אלס
 יערעס אנדערע האלץ? —
 וואס (חייט פֿרלנגליכער) דיא
 רעכע אלס דאז האלץ דער
 וואלדריימע? (ג) ווירד דאָס
 (פֿחץ וויינטטקקע) דאז האלץ
 גענאָממען, אום עס צו פֿער-
 ווענדען צו איינער אַרבייט? —
 ניממט מאן דאָס צו איינעם
 נאָגעל, אום אירגענד איין גע-
 פֿעס דאָרויף צו הענגען? —
 (ד) וואָהרליך! נור דעם פֿייער
 ווירד עס הינגעגעבען צום
 פֿערברענגען. — ווען נון זיינע
 בידען ענדען דאז פֿייער אַכט
 ברענגט, אונד אויך דיא מיט-
 טע שאָן אָנגעבראַנגט איזט,
 קאָן עס דאָן צו איינער אַרבייט
 טויגען? — (ה) ווען, דא עס
 אונפֿערזעהרט וואָר, עס ניכט
 צו איינער אַרבייט טויגטע, אום
 וויא פֿיעל וועניגער, דא דאז

ירושלים

פֿייער דאָס פֿערזעהרטע, אונד עס שאָן אָנגעבראַנגט איזט, וויא זאָל עס דאָן צו
 איינער פֿערריכטונג טויגען? — (ו) פֿירוואָהר! זאָ שפּריכט דער הערר, דער עוויגע, זאָ
 וויא איך גלייך דען וואָלדריימען דאז האלץ דעם וויינשטאָקקעס בלאָס פֿיר דאז פֿיי-
 ער צום פֿערזעהרען בעשטימטע, עכען זאָ האַכע איך דיא בעוואָהנער ירושלים
 (לוק)

ר ש י

הזמורה אשר הי' בעצי היער. לא על גפן הכרמיו 'שעוש' פרי אני אומר לך אלא על זמורו' גפן הגדילה
 ביערים: (ג) היוקח ממנו וגו'. אינו ראוי לכך: כל כלי. שום כלי: (ד) הנה לאש נתן
 לאכלה. אדני' רר בלע"ז הנה שאלתיך על החמים ואינו ראוי לכלום עמה עוד אני מוסיף
 על השאלה הנה אס נחנו זמורה ממנו באש ואכלה האש בשני קצות הכיפה עד כי נחר מוכו:
 נחר. נשחר מן האש ברוי"ר בלע"ז. נחר לשון ועלמי חרה (איוב ל'). ויש לוועזין ארש"ט
 בלע"ז וכן ויחר עלי אשו (שם י"ט) חבדו מנחם עם עלמי חרה: היצלה. עוד למלאכה: (ו) כן
 נתתי. את ירושלים שתי קצותיה אכלה האש שתי גליות בשגלה יהויקים גלו עמו מזרע המלוכה
 וכן הפרתמים כמו שנאמר בדניאל אשכיו גלה יכניה בנו הפרס והמסנר ותוכו נחר לכדיהו

ב א ו ר

(לעיל ה' ה') (וראה שם בבאורי); ולהנאות להם איך השמיתו דרכם אמר: מה יחרון
 הזמורה אשר הי' בעצי היער ואשר חמת ענבים עשה באושים: (ג) היקח, ה"א השאלה,
 כלומר לא יצלה למלאכה כי זמורותיו חלשות מאד. (ד) הנה, הפסוק האשר יפרש את הקודם
 לו, ופירושו כך: אס ישראל לא עמד לפניו תוינו בעוד לא נחלש אף כי עתה וגו'. נחר,
 משרש פ ר ר ענינו ינושת הליקוט בעד הקום, (ו) בעץ היער, ני"ת בעץ, כמו בעץ ו

יְרוּשָׁלַם: (ז) וְנָתַתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה
 מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֶם
 וְיָדַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּשׁוּמֵי אֶת־
 פָּנָי בָּהֶם: (ח) וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
 שְׂמָמָה יַעַן מָעְרוּ מֵעַל נַאֲם אֲדָנָי
 יְהוָה:

טז (ט) וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
 (י) בֶן־אָדָם הוֹדַע אֶת־
 יְרוּשָׁלַם אֶת־חֻעֲבוֹתֶיהָ:
 (יא) וְאָמַרְתָּ כֹה־אָמַר אֲדָנָי יְהוָה
 לִירֹשָׁלַם מְכַרְתִּיךָ וּמְלֻדְתִּיךָ
 מֵאֶרֶץ הַבְּעֻגִי אָבִיךָ הָאָמַרִי
 וְאָמַךְ הַתִּית: (יב) וּמוֹלְדוֹתֶיךָ

(ז) פֶּטְרִי־גֵטִין) בעשטיממט.
 (ז) אִיךְ רִיבְטֵעַ מִיַּנְעוּן צָאֲרֹן
 גַעגַעֵן וַיֵּאָזְוּ וַעֲוֹן פֶּאָן רַעַם אִי־
 נַעַן פִּיעֵר זֵיא עֲנַטְנֶאֱנַעֵן
 זִינְר, טְרִי־שֶׁט וַיֵּא דֵאָז (מְנַדְעֵרֵע)
 פִּיעֵר; וַא ווערדעט אִיהֵר עֵר־
 קִנְנַעִי, דֵאָס אִיךְ דַּעַר עוֹוִיגַע
 בִּין, ווען אִיךְ מִיַּנְעוּן צָאֲרֹן רִיב־
 טַעַן ווערדע גַעגַעֵן זֵיא. (ח) יֵא,
 דֵאָז לֵאנְד מֵאֲכַע אִיךְ צוֹר אִינִי
 אָדַע, וַיִּיל זֵיא זָא טְרִי־אֵלֵאָז
 זִינְר גַעגַעֵן מִיךְ. זָא שְׁפִי־כֵט
 דַּעַר הַעֵרֵר, דַּעַר עוֹוִיגַע.

טז (א) פֶּרְנַעַר וַוֵאָרְד מִיך
 דַּעַם עוֹוִיגַעֵן וַוֵאָרְט
 וַיֵּא פֶּאָלְנַט: (ב) עֵרְדַעֲנוּ־אֲהֶן!
 מֵאֲכַע כַּעֲקָאֲנַט יְרוּשָׁלַם מִיט
 אִיהֵרֶן גְּרִייעֶלְטֵהֶטְעוּ. (ג) זֵאָנַע
 (וַיְהִי) זָא שְׁפִרִיכֵט דַּעַר הַעֵרֵר,
 דַּעַר עוֹוִיגַע, פֶּאָן יְרוּשָׁלַם,
 דִּינַע עֲנַטְשֶׁטְעֵהוֹנַג אֲוֵנְר דִּינַע גַעכּוֹ־ט (חִזַּט) אֲוִיט דַּעַם לֵאנְדַע כֵּנַעַן, דִּינַע פֶּאָטַעַר
 (וַוֵּטֵר) אִינַן אֲכּוֹרִיטַע, אִינְר דִּינַע מוֹטְטַעַר (וַוֵּטֵר) אִינַע חִטִּינַן. — (ד) כִּיֵּא
 דִּיֵּי

ר ש י

הַחֵמֶר כֹּה כָּנַר גּוֹרְמֵי עֲלִיו וּמֵלֵא חֲסוּיךְ גַּחֲלֵי אֵשׁ חוֹרוֹק עַל הַעִיר (לַעִיל י'): (ז) מֵהָאֵשׁ יֵלָאוּ
 עַל פִּחְגְּמֵי אֹרִית' דִּיהִיבִין מִגּוֹ אֵשׁ־אֵשׁ עֲבָרוּ וְעַמְמִיט דְּחִקִּיטִין כֹּאֲשֵׁתָא יִשְׁלִינוּן:
 טז (ב) הִידַע. פִּי־שְׁבוּיִר בַּלַּע"ז: (ג) מְכּוֹרוֹתֶיךָ. כִּמוּ מְכּוֹרוֹתֶיךָ. זִמְנַס חֲכָרוּ לֵאָן תּוֹלְדָה
 יֵבֵן פִּי כִּלֵּי חֲמַס מְכּוֹרוֹתֶיהֶם (כֹּרֵשִׁית מ"ט) אִישׁ מֵאֵת מְכָרוּ (מִלְכִּים ב' י"ב) לְכַד
 כִּמְכָרוּ (דְּכָרִים י"ח) כֹּלֵס לֵאָן תּוֹלְדוֹת: אֲבִיךָ וְאָמַךְ. אֲבָרְהָם וְשָׂרָה מֵסַס נְטֵלוּ גְדוֹלְתָם וּבְנֵי

ב א ו ר

לֹאכְלָה, מוֹסַס עַל עֲלֵי הַעִיר וְלֹא עַל הַגֶּפֶן. יְרוּשָׁלַם, חֲסַר מְלוֹת בִּין הַגּוֹיִם (רֹאשׁ
 אֵת בְּאֹרְנוּ לַעִיל ה' ה'). (ז) מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ, אֵס גַּם נִמְלָטוּ מֵהַרְעָה הַזֹּאת חֲנָא עֲלֵיהֶם רַעָה
 אֲחֵרַת אֲשֶׁר חֲנַלְס כִּמוּ אֵשׁ:
 טז (ב) יֵח חוֹעֲבוֹתֶיהָ, הַגֵּד לֵה אֵת כֹּל הַחֲסַד וְהַחֲמֵת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי לֵה וּמִתּוֹךְ זֵס חֲרָה
 יֵח גּוֹדֵל חוֹעֲבוֹתֶיהָ כֹּאֲשֶׁר מַעֲלֵה בִי מֵעַל. וְכֹאֲשֶׁר נִרְאָה הַמְּלִיכָה שְׁלֵאֲחֵרִיו, מוֹסַסָה
 עַל יְרוּשָׁלַם עֲלֵמָה וְלֹא עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי לֹא נוֹכַל לֵאמֹר כִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הִיוּ מוֹרַעוּ שֵׁל חַת.
 (ג) מְכַרְתִּיךָ, שֵׁס מֵשַׂרֵשׁ כִּרָה עַל אֲשֶׁר נִרְאָה כֹּאֲלוּ הִילַד בִּירָה וְחֲסַר בְּנֵטָן אֲמוּ לֵלֵאֵת
 מֵז, וְכֵן מֵלֵאָנוּ מֵשַׂרֵשׁ הוּה ע"ד הוּה, מְכָרָה מֵלֵס (לְפָנֵיהָ ב' ה'). מֵאֶרֶץ חֲכַנְעֻנִי, זֵה
 הַכֹּל; וַיְדוּעַ כִּי כִנְעַן אֲנִי הָאֲמּוֹרִי וְהַחֲמִיִם. אָבִיךָ הָאֲמּוֹרִי, בְּלִי סַפֵּק הִיָּה מִיֵּסַד הַעִיר
 אֲמּוֹרִי. וְאָמַךְ חַחִיח, יוֹשֵׁבִיהָ אֲשֶׁר גְּדוֹלָה קִרְאֵס; וּבְלִי סַפֵּק אֲשֶׁרִי אֲשֶׁר נוֹסַדָה מֵהָאֲמּוֹרִי
 נַחֲשִׁיטְנוּ בֵה בְנוּ חַת, וְהַמְשִׁיל הַמִּיֵּסַד לְהַאֲב, כִּי גַם הָאֲב יֵתֵן רַק הַמְּנִיאוֹת לְבָנוּ, וּבְנֵי חַת
 לְהַאֲס, בִּי חַחֲסֵם גְּדוֹלָה הַעִיר. וַיְדוּעַ כִּי חֲכָרוֹן אֲשֶׁר הִיָּס בַּחֲלֵק יְהוּדָה הִיָּתָה לְבְנֵי חַת, וִירוּשָׁלַם
 הִיָּתָה עַל הַגְּבוּל, בִּינַם וּבִין בְּנֵי־מִינַן, א"ב נוֹכַל לֵאמֹר, כִּי בְרֵאֲשׁוֹנָה הִיָּתָה לְבְנֵי חַת, אֵס
 גַּם אֲחֵרֵי כֵן הוֹרִיֵס הַיְבוּסִי. (ד) זִמְלֻדוֹתֶיךָ, כִּלּוֹמֵר וּמֵה־שֵׁיט לְהַגִּיד מִמוֹלְדוֹתֶיךָ, הִיָּתָה הִיָּתָה